

Literatura catalana del segle XX II**2014/2015**

Codi: 100678

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500247 Llengua i literatura catalanes	FB	1	2
2500792 Estudis de Català i de Clàssiques	FB	1	2
2500801 Estudis de Català i Espanyol	FB	1	2
2500902 Estudis d'Anglès i Català	FB	1	2
2500818 Estudis de Francès i Català	FB	1	2

Professor de contacte

Nom: Núria Santamaría Roig

Correu electrònic: Nuria.Santamaria@uab.cat

Utilització de llengües

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Equip docent

Maria Campillo Guajardo

Prerequisits

L'assignatura no té fixat cap prerequisit, tot i que és altament recomanable que els estudiants hagin cursat al batxillerat l'assignatura "Literatura Catalana" de modalitat.

Objectius

L'assignatura Literatura Catalana segle XX (2) és obligatòria per als estudiants tant del grau d'Estudis de Llengua i Literatura Catalanes com dels graus combinats que inclouen aquests mateixos estudis.

L'assignatura és quadrimestral, s'imparteix en el segon semestre i està estretament lligada amb la Literatura Catalana del segle XX (2).

L'objectiu formatiu de l'assignatura és que l'estudiant aprengui a contextualitzar els grans corrents de la literatura catalana del segle XX en relació amb les tradicions literàries universals. Així mateix, l'estudiant ha de conèixer-ne els autors i les obres més rellevants i ha de familiaritzar-se amb la bibliografia fonamental del període i amb les estratègies de lectura que li permetin elaborar un discurs crític.

Competències

- Analitzar críticament la literatura catalana en relació amb les circumstàncies històriques en les quals s'inscriu.
- Aplicar conceptes, recursos i mètodes d'anàlisi literària a la literatura catalana tenint en compte el marc de la periodització de la història literària occidental.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Elaborar estudis de caràcter històric sobre la tradició literària catalana i anàlisis interpretatives sobre les tendències, els gèneres i els autors de la literatura catalana.

- Interpretar els textos literaris en profunditat des de bases filològiques (estilístiques, lingüístiques, etc.) i comparatives.
- Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'indole social, científica o ètica.
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.
- Valorar de manera argumentada i rigorosa les tendències principals i els autors i les obres més representatius de la literatura catalana.

Resultats d'aprenentatge

1. Aplicar les eines informàtiques i saber consultar les fonts documentals específiques.
2. Comentar textos literaris, aplicant els instruments adquirits, atenent el context històric i sociocultural
3. Construir un text escrit amb correcció gramatical i lèxica
4. Construir un text oral amb correcció gramatical i lèxica
5. Descriure el context històric de la literatura catalana contemporània i relacionar obres literàries amb el seu context històric i cultural.
6. Dominar l'expressió oral i escrita en llengua catalana.
7. Dur a terme treballs escrits i presentacions orals efectius i adaptats al registre adequat.
8. Elaborar textos crítics sobre les tendències principals i els autors i les obres més representatius de la literatura catalana contemporània, i redactar assaigs originals, amb domini de la bibliografia pertinent, sobre autors i obres del període contemporani.
9. Exposar els coneixements sobre la història, l'art o altres moviments culturals.
10. Identificar els elements clau de la tradició cultural occidental a partir del segle XIX fins a l'actualitat
11. Identificar les idees principals i les secundàries i expressar-les amb correcció lingüística
12. Identificar les relacions de la literatura amb la història, l'art o altres moviments culturals.
13. Interpretar críticament obres literàries tenint en compte les relacions entre els diferents àmbits de la literatura i la relació de la literatura amb les àrees humanes, artístiques i socials.
14. Interpretar la tradició cultural occidental a partir del segle XIX i fins a l'actualitat, i reconèixer en un text contemporani els trets de la tradició occidental.
15. Interpretar textos en profunditat i aportar arguments per fer-ne l'anàlisi crítica
16. Mantenir una actitud de respecte cap a les opinions, valors, comportaments i pràctiques dels altres.
17. Potenciar la capacitat de lectura, interpretació i anàlisi crítica de textos literaris i lingüístics
18. Reconèixer textos literaris des de bases filològiques i comparatistes, aplicar-les als textos de la literatura catalana contemporània i redactar anàlisis de la llengua literària de textos catalans contemporanis.
19. Redactar assaigs històrics i interpretatius sobre la tradició literària catalana contemporània, i exposar i argumentar visions de conjunt sobre fenòmens de la literatura catalana contemporània.
20. Utilitzar la informació d'acord amb l'ètica científica.

Continguts

1. La postguerra (1939-1959). La ruptura del franquisme i la represa cultural i literària. Periodització (1939-1946). Descripció històrica i cultural.

1.1. La poesia. Predomini i funció. L'adaptació de la poètica postsymbolista (Josep Carner, Carles Riba, J. V. Foix, Màrius Torres, Joan Vinyoli). La tradició d'avantguarda (Joan Brossa, Josep Palau i Fabre). "Realisme" i desmitificació (Pere Quart, Jordi Sarsanedas, Vicent Andrés Estellés, Miquel Martí i Pol). Poesia i mite (Salvador Espriu, Agustí Bartra).

1.2. La narrativa. L'impacte de l'exili. La represa. Continuïtat i evolució dels models de preguerra (Carles Soldevila, Miquel Ilor, Sebastià Juan Arbó). La incidència de l'exili. entre el realisme testimonial i el mite (Agustí Bartra, Vicenç Riera Llorca, Lluís Ferran de Pol, C. A. Jordana, Pere Calders). La novel·la catòlica (de Joan Sales a Blai Bonet). La narrativa fantàstica (Joan Perucho). El conte (Jordi Sarsanedas, Pere Calders).

1.3. El teatre. El procés de represa. Teatre professional, teatre clandestí i teatre de cambra. Inicis del teatre independent. La reformulació dels esquemes tradicionals (Josep M. de Sagarra, Joan Oliver). Vies d'experimentació (Manuel de Pedrolo, Joan Brossa). El teatre de Salvador Espriu.

1.4. L'assaig i la prosa no imaginativa: memorialisme, crònica periodística, etc. (Josep Pla, Gaziol).

2. El Realisme Històric (1959 - 1968) com a programa de transformacions i com a estètica. L'intent de configuració d'un moviment literari i les propostes alternatives. Descripció històrica i cultural.

2.1. La poesia. Continuïtat i evolució dels models anteriors (Salvador Espriu i Pere Quart). Els diversos models de "realisme" de Francesc Vallverdú a Miquel Bauçà. El cas de Gabriel Ferrater.

2.2. La narrativa. Els models de Llorenç Villalonga i Mercè Rodoreda. Les diverses utilitzacions del realisme: Manuel de Pedrolo, Baltasar Porcel, Josep M. Espinàs, M. Aurèlia Capmany.

2.3. El teatre. Esforços institucionalitzadors des del teatre independent. Brecht i teatre èpic. Les propostes de Ricard Salvat, Feliu Formosa, M. A. Capmany i Jaume Melendres.

2.4. L'assaig i la prosa no imaginativa: Josep Pla i la revisió de la seva obra. Joan Fuster.

3. La dècada dels setanta i les derivacions posteriors. La "generació" dels 70 i els nous models literaris. Un nou intent d'institucionalització de la cultura. Postmodernitat.

3.1. La poesia. Varietat de poètiques. El concepte de "poesia de l'experiència" i les propostes de Narcís Comadira i Francesc Parcerisas. Una represa de la poètica postsymbolista (Pere Gimferrer). La recuperació de Miquel Martí i Pol. La diversitat posterior.

3.2. La narrativa. Les noves veus i la progressiva consolidació (Terenci Moix, Montserrat Roig, Jaume Cabré, Quim Monzó, Carme Riera). Referents històrics i novel·la de gènere (de Jaume Fuster a Jesús Moncada). Les tendències de fi de segle.

3.3. El teatre. L'ascensió del teatre de gest (Els Joglars, Comediants) i els dilemes del teatre de text (Josep M. Benet i Jornet, Jordi Teixidor, Rodolf Sirera). La via institucional, les estratègies comercials i les propostes de "cambra": del Teatre Nacional a les sales alternatives. Autors i grups: De Sergi Belbel a Lluïsa Cunillé i de Dagoll Dagom a la Fura dels Baus.

Metodologia

L'assignatura es distribueix en sessions teòriques i seminaris de lectura. Les sessions teòriques tenen un caràcter panoràmic i contextualitzador, i van acompanyades del comentari de textos teoricocrítics. Les sessions dedicades a la lectura se centren en l'anàlisi de les obres de lectura obligatòria i d'altres textos complementaris. Els estudiants disposen d'una llista de llibres i d'unes referències bibliogràfiques associades de lectura obligatòria.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
-------	-------	------	--------------------------

Tipus: Dirigides

Classes teòriques. Exposició del programa	20	0,8	5, 9, 10, 12, 14, 17, 18
Seminaris: comentari i anàlisi de les lectures proposades	25	1	2, 4, 6, 11, 13, 15, 16, 17, 18, 20
Tipus: Supervisades			
Tutories. Supervisió d'exercicis i treballs	15	0,6	1, 2, 6, 13, 15, 17, 20
Tipus: Autònomes			
Estudi	42	1,68	5, 9, 10, 12, 14, 15, 17, 18
Realització dels exercicis proposats	45	1,8	1, 2, 3, 6, 8, 11, 13, 15, 16, 17, 18, 19, 20

Avaluació

L

Pel que fa a la reavaluació, només els estudiants que tinguin una qualificació entre 4 i 5 podran acollir-s'hi.

Es penalitzarà amb un suspens inapel·lable la detecció de qualsevol tipus de còpia o plagi.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Examen final	60%	3	0,12	2, 3, 5, 6, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 20
Exercicis obligatoris	40%	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 11, 13, 15, 16, 17, 18, 19, 20

Bibliografia

Bibliografia general provisional

Bordons, G.; Subirana, J. (eds.) *Literatura catalana contemporània*. Barcelona: UOC / Proa, 1999.

Bou, E. (dir.) *Nou Diccionari 62 de la Literatura Catalana*. Barcelona: Edicions 62, 2000.

_____. *Panorama crític de la Literatura Catalana*, vol. VI. Barcelona: Vicens Vives, 2008.

Broch, A. *Literatura catalana dels anys setanta*. Barcelona: Edicions 62, 1980.

_____. *Diccionari de la Literatura Catalana*. Barcelona: Enciclopèdia Catalana, 2008.

Broch, A. i altres. *70-80-90*. València: Eliseu Climent, 1992.

Fuster, J. *Literatura Catalana Contemporània*. Barcelona: Curial, 1972.

Molas, J. (dir.) *Història de la Literatura Catalana*. Part moderna, vols 10 i 11. Barcelona: Ariel, 1987-1989.

Triadú, J. *La poesia catalana de postguerra*. Barcelona: Edicions 62, 1985.

Lectures obligatòries

1. Salvador Espriu. *Cementiri de Sinera* [1946]

Josep Grau i Colell. "Visita a Cementiri de Sinera". Invitació a la poesia de Salvador Espriu. Barcelona: Claret (Els daus, 14), 1992, p. 27-71.

2. Joan Vinyoli. El Callat [1956]. Poesia Completa. Barcelona: Edicions 62 (La Butxaca), 2008, p. 69-103.

Xavier Macià. "Estudi introductor". Dins: Joan Vinyoli. El Callat. Barcelona: Empúries, 1994.

3. Mercè Rodoreda. La plaça del diamant [1962]. Barcelona: Club editor, 2007.

Maria Campillo. "La plaça del Diamant. Els substrat històric en una narració de vida", Els Marges, 70 (setembre 2002), p. 5-23.

4. Montserrat Roig. Ramona, adéu [1972]. Barcelona: Edicions 62, 2007.

Neus Real. "Montserrat Roig. El cicle narratiu dels setanta". Els Marges, 73 (primavera 2004), p. 76-89.

5. Josep M. Benet i Jornet. El manuscrit d'Alí Bei [1985]. Barcelona: Edicions 62, 1998.

Rodolf Sirera. "La maduresa d'un autor: Josep M. Benet i Jornet, de Revolta de bruixes a Fugaç", Caplletra, 14 (primavera 1993), p. 177-187.